

Ці і ёсць СЭНС зноў вяртацца да размовы пра вітрыны, зноў нагадаць, што ў нас зны аформлены кепска, — толкі ў асобных магазінах больш-менш прыстойныя, а ў астатніх пустыя ці не дазва сумы і безгустоўныя.

Здаецца, энс энс, і вось чаму. Зробім проты падлік. Толкі ў адным Мінску каля сямі сотняў магазінаў, майстарыняў, розных кав, кафэ, кафэ, дыржыняў, камбінатаў бытавых паслуг, якія маюць вітрыны. Калі памножым колькасць гэтых устаноў на сярэдняе даўжыню вітрыны (дзесяціх метраў) і на сярэдняе вышыню (тры мэтры) — атрымаецца ўнікальная лічба: сорак два квадратныя кіламетры. Падкрэсліваю — гэта толкі ў адным Мінску. Зразумела, што такая выставачная плошча здольная уражыць.

Я не памылюся, называючы плошчу вітрын выставачнай, бо вітрыны прызначаны ўжо амаль усіх гарадскіх вуліц. Яны на кожным кроку. Вядуць па горадзе. Аб кепкіх расказваюць. Нешта папулярнае, інфармуе, настаяліва, штодзённа ўплываюць на наш мастацкі густ. Форміруюць нашыя ўяўленні аб прыгожым.

Калі прайсціся па Мінску, то ўражанням будзе амаль дастаткова, каб востры гаворку пра ўзровень афармлення вітрын.

У апошніх гадах мы ўсе часцей бачым шырокія шыкліны палосы вітрын, пакрытыя ў пераходныя моманты і пустае: маўляў, праходзіць прыяма бачыць, што робіцца ў магазіне, ды і багачы прылаўку праз такую вітрыну разгледзець зручнай. Намер — добры: разгледзіць падобныя на філіялы складу вітрыны, заваленыя пакупкамі ад сонца і пилу тавернаў, праліваючы ў гандлёвыя залы сонца.

Але ж, адмовіўшыся ад безгустоўнасці, не варта адмаўляцца ад вітрын увогуле. Нельга не заўважыць, што над афармленнем вітрын сталі працаваць шчырыя мастакі з вартымі ўвагі творчымі ідэямі. А вось некаторыя кіруючыя гандлю не маюць гэтай заўважыць. А капошыне слова ў афармленні вітрын заўважыць за імі. Нават калі работу мастакоў прынялі і адміністрацыя фірмы «Белгандальрэклама» (яна займаецца афармленнем вітрын), і мастацкі савет Мінскага фонду БССР. З добрым густам, прафесійна з зробленае афармленне вітрын прапалзе дэмані, калі не спадбаецца заказчыку — дырэктару магазіна або прадстаўніцкім гандлю. І каца ў такой пастаўцы пытанне ёсць: некая рэч (імя ж тавара) не купляем, таго, што нам не падбаецца), усё ж нельга не ўлічыць, што азначае мастацтва (кай себе «усюго толькі мастацтва вітрын» — не падабаецца). Гэтая яна недастаткова. Трэба мець бездарны густ, ведаць псіхалогію ўспрымання ды і проста ўмець разбірацца ў мастацтва. Таму існуе мастацкі савет — найбольш кампетэнтны і найбольш адважны орган у справе вітрын працы мастака, у якой бы галіне ён не працаваў. Зусім натуральна, што да двух гэтых органаў няздзісна было б прыслухоўвацца. І заказчыкам вітрын.

А як было на справе? Магавала мастакі зрабілі эскізы вітрын для магазіна «Крышталь». Працавалі многа, сумленна, уклаўшы ў работу душу, фантазію. Прадумалі ўсе — да апошняй дробязі. Мастацкі савет цені гэтаю работу на выдатку! Прадставіць ж гандлю, адмовіліся прыняць. Чаму? Ды таму, што праз такую вітрыну быццам бы не відаць абсталявання магазіна, не відаць тавару на прылаўках.

А ці абавязкова праходзіць гэты бачыць? Вітрыны, куды, павіны прызначыць яго ўвагу, зацікавіць, прымуць зайці ў магазін, Здаецца, што гэтых іхтэа куды больш важна, чым проста дэманстрацыя тавару на прылаўку. Улічыць і тое, што тавар у магазіне «Крышталь» асабліва — шкло, фарфор, кераміка. На адлегласці ды яшчэ праз галовы людзей, разгледзець яго нельга. Шкло трыба падаць — прыгожа паставіць, асяціць, каб яго заірагла... Усё гэта і прадугледзілі мастакі. Але гаспадарам магазіна, які першыя павіны былі б зразумець і ценіць задуму мастакоў, зробленае не спадбаецца. Не спадбаецца — і ўсё.

Аўтары даказвалі, пераканвалі. Зрэз тэкама даказваюць і пераканваюць. А тады як кажуць, і сёння не зрушыць з месца... А колькі мастакоў не вытрымала такога натопру заказчыка, пайшло ў яго на павяду... Ці не гэтым можна растлумачыць, што так многа ў нас вітрын, падобных

адна на адну, як дзве кроплі вады? Шмат у чым вінаватая і адміністрацыя «Белгандальрэклама», якая ставіцца да мастакоў, быццам да падзенцаўкаў; лепшым лічыцца той, хто зробіць больш эскізаў. Слаборніцтва за колькасць — звычайна добрае. Але нават у вытворчасці гузікаў колькасць адможаць на другі план, праліваючы наперад якасць. Дыржыня ж «Белгандальрэклама» перанайшаму маркуе, што колькасць, колькасць і колькасць — тры кіты, на якія павіны абпірацца ўсеяе прадпрыемства. І не вельмі ж у яе, у павіненнай дыржыні, лжыцца душа да вітрын. Бо ад вітрын, маўляў, адны турботы, а прыбытку — пшчык. Вось гаспадарства павіны ішчыя справы. Хутка і прыбытковаля.

УСЯГО ТОЛЬКІ ВІТРЫНЫ

- КІЛАМЕТРЫ ВЫСТАВАЧНАЙ ПЛОШЧЫ ● КАЛІ ДОБРАЯ ЗАДУМА ПЕРАТВАРАЦЦА У ШТАМП ● «БЕЛГАНДАЛЬРЭКЛАМА» ● ЗАКАЗЧЫК — МАСТАЦКІ САВЕТ ● РЕКЛАМШЧЫК, ИНФАРМАТАР ЦІ ТВОР МАСТАЦТВА. ● МАГАЗІНЫ «ГАЛОУНЫЯ» І «НЕ ГАЛОУНЫЯ».

Стварыць вітрыну нялёгка. Бо «здадчыць» яе вельмі складана. Ады мяркуюць, што вітрына — перш-наперш інфарматар, які павінен расказаць пра тавары ў магазіне, пра іх кошт, якасць. Другім здаецца, што вітрына павіна быць рэкламным асяродкам і машынай спосабам прымушваць зрабіць пакупку. Трэці кажуць: «Не! Інфармаваць вітрына павіна, і рэкламаваць, але галоўнае — стварыць мастацкі вобраз магазіна, падаць тавар такую, што з выдумкай». Здаецца мне, што бліжэй за ўсё да ісціны гэты самы трэці. Прызначэнне вітрыны шматграннае. Але яна не стане ні дасканалым інфарматарам, ні дасканалым рэкламным кам, пакуль не знойдзем для яе адпаведны мастацкі вобраз, пакуль не навучымся як след карыстацца ўласнай ей мовай.

А з чаго пачынаць? Адажым на пытанне пытаннем: а чаму пачынаць? Пачаць ёсць і здаецца, няздзісна. Вось мом, для прыкладу, вітрыны магазіна «Моднае адзенне» і «Мужчынскае адзенне». Абодва магазіны гандлююць вопраткай. Заваляны б, што і вітрыны будучы вырашаны амаль аднолькава. Але мастакі не пайшлі пратэптаным шляхам.

У «Мужчынскім адзенні» ў вітрынах — элігантныя, «пад барока», пластыкавыя застакі, з сілуэтамі дэндзі канца мінулага стагоддзя. Гэта выклікае добрую ўсмішку: гандлююць жа сучасныя адзеннем; а ў вітрыне — «іна-францыя» вусы, какады, штаны са штырпакі... У той жа час можа пакупкіка пачынае «працаваць» — разгледзець істотныя сэнс гэтых заставак, іх «падаткі»: а застакі выклікаюць панучы дэ-рэты да магазіна, перакананне ў яго саліднасці, дабротнасці.

Прауючы над вітрынай «Моднага адзення», мастакі не адмовіліся адзясці ад дэманстрацыі тавару — яны размясцілі ў прасценках (паміж галоўнымі плоскасцямі вітрын) некалькі касцюмаў і палітоў. Зрабілі гэта тактоўна, быццам усюсна падкрэсліваючы сціпласць, строгасць сучаснай моды. Галоўны ж экспазіцыяныя плошчы вітрын «Моднага адзення» занялі вялікія прыжмы, на якіх — фотаздымкі сучаснага мужчынскага, футуравага манто, шэрыя каштаны. Павольна круціцца прыжмы, а над імі — фотара-прадукцыі славутых жаночых партрэтаў Леанарда да Вінчы, Баціччелі, Мадзіляні.

Каму-небудзь, можа, і здаецца,

што нэтэктоўна змяшчаць у вітрынах фрагменты твору, вялікага мастацтва. Але гэтыя галоўкі сімвалізауюць неумірчасць, вечнасць жаночага прыгажосці. Ці трэба тумачыць падобнае? Ну, а фотаздымкі адзення на прыжмы. Не маючы да партрэтаў прамога дачынення, яны намякаюць пакупніку: нішто так траліна не адзінае жаночую прыгажосць, як элігантная і модная вопратка.

Шкада толькі, што дыржыня магазіна не клопаціцца пра зра-ваенне мастакоўскай задумкі. Прыжмы, якія павіны круціцца, стварыць істотны дэлатовы эфект — часцей за ўсё стаць. Мабыць, у магазіне змагаюцца за эканомію электраэнергіі і не ўлічваюць, што мастак нічога не прыдумвае толькі дзеля таго, каб прыдумваць.

Але давайце збочым са сталічнага праспекту — дэбарэс да мікрарэальна, прыгадаем убачанае ў іншых гарадах Беларусі. Вельмі цяжка нам назваць нешта такое, што ўзраіла б нас, зношлівае. Звычайна вітрыны адрозніваюцца адна ад другой толькі выкладзенымі на іх таварамі: гэта вось магазінны фотатавары — бо ў вітрыне фотатавары, а гэта — кнігарня, бо ў вітрыне кнігі. А тут гандлююць абуткам — за шклом дэзэ-ткі са шклом тавару, прычым з адной толькі правай нагі.

Гаспадары і стваральнікі «перы-ферыйных» вітрын, наўваж, дамлі, што, паколькі афармляюцца не «галюныя» магазіны, дык можна абдысці «трэцігатунавак» прадукцыяй. (Дарчы, не так ужо і складана было б кіраўнікам гандлю зразумець, што для жыжара Пінска або Слуцка менавіта яго пінскі ці сліцкі магазін — «галюныя» магазіны магазінны справы амаль такія ж. Я прыгадаю вітрыны трох абласных універсітэтаў — гродзенскага, магілёўскага, віцебскага.

Усёды вітрыны вырашаны ў адным тым жа ключы — выста-віць ка мага больш тавару, раз-весці, расставіць іх так, каб не засталася ні каваляк свабоднай вітрынай плошчы. Гэкі падыход прыносіць і «вынік» — вітрыны сумныя, нешчыкавыя, безгустоўныя. У адным толькі Бебруйску дэвалю-сва бачыць мне іх вітрын універсі-тэта натоўп. У асноўным гэта былі дзеці. І сабраліся яны на вітрыны аддзела цацак. Не скажу, што вітрыны вызначалася нейкім асаб-лівым мастакоўскім умельствам, але той, хто яе афарміў, досыць дэкладна зрабіў псіхалогічны рэ-зілі. У вітрыне стаяў два макеты. На адным — апаляк, на другім, як на шырокім танцавальным кру-зе, павольна парасоўвалася лля-кі. Яны круціліся, сыходзіліся, працігвалі адна адной руку, раз-зыходзіліся, каб праз нейкі час ізноў паўтарыць свае мурдзелі-стыя па. Кудыць, што раней такіх вітрын было шмат, нават імя ў іх было — «машынерыя», а птым іх усё паразламаві. Ну што ж, на-паўна, у гэтым былі нейкі сэнс — бо ці ж можна дэрастага чалаве-ка здзівіць, напрыклад, відошчы-шчам «абздоннай» бочкі, з якой на трубачцы ўвесь час цячэ «во-дкі» і не выцякае!.. А вось для дэ-зэціх вітрын, пабудаваных на пры-цыпцы «машынерыяў», заўсёды вельмі цікава.

Нямаючы беларускіх гарадоў аб-акаў я і ўсюды прыгладзіў да-вітрыне. Не, акрамя гэтых, Бебруй-скай, ні адна не ўзраіла... Чаму?

Стараннем вітрын ва ўсёй Бе-ларусі афіцыйна павіна займацца фірма «Белгандальрэклама». Але яе «мугатнасці» ледзь-ледзь хапае на Мінск. Дзе ўжо там дэ-барца да перыферыі. Прафесія-нальныя мастакі на месцах зай-мацца вітрынным мастацтвам не вельмі жадаюць: пакут будзе многа, а ўдзячэнні — амаль ні-якай. А магазіны не вельмі і на-стаюцца: маўляў, пакупнікі і так усё атэіць асабліва нікога не давадзіцца.

Але наўваж, не нельга забываць, што вітрына належыць не толькі магазіну. Вітрына — гэта вялікі элемент гарадскога экста'ера. Бывае, што з-за дрэннай ві-трыны цэлы гарадскі квартал — шэры, сумны, непрыгожы. Хіба не так на той адрэзку Ленінска-га праспекта ў Мінску, дзе — са-ло-но-магазін Мінскага фонду БССР?.. Вось хто мог бы ўзраіць выдатныя вітрыны, зрабіць яе прыкладам для ўсіх. Але зірніце па бруднае шкло. На абрыскі пазалітых афіш... Сорэма не ма-газін, а гэта гаспадар.

Сорак два квадратныя кіламет-ры аддзелены ў адным толькі Мінску пад «вітрыты», якая паві-на інфармаваць, уплываць на нашы густы. А колькі такіх «вы-ставак» у іншых гарадах рэспублі-кі!

Як жа мы скерсуютаем гэтую выставачную плошчу? Пакуль што безгаспадарчы.

А. БЕЛЛУСАУ.

ЖЫВУЦЬ на свеце дзве маладых людзей — Таня і Ігар. У іх першае жаніна. І трэба ж здарыцца, каб гатаму перапокоды... ачытачы ясенні дождж. А можа і не дождж. Ноччу ў парк замаханы сусудзі «бядомнага» чалавек — ім аказаўся студэнт-завочны, ша-дэр Валодзі з Поўнава, які з-за нямецкай мовы нілі не можа спаралезіць на трэці курсе. Таня вырашыла дапамагчы чалавеку. І тут па-чаўся дождж. Наўперак усялякай мяшчач-най маралі спагадлівая дзяўчына прыяла Валоджу ў дом дзядзін, потым дапамагла рых-таваць аб'явы, падтрымала хлопца ў цяжкаму хвіліну і г. д. у вышніх усіх гэтых перастан-нах і адзінаці, па рывал дапамагчы чалавеку застані пры сваіх Інтэрсах.

Сяітат і кантракты вельмі знаёмыя. Яны вандруюць з і'ссы ў п'ссу, яны звычайна аўта-ры называюць «прычынай камядзья». На гэты раз мы маем на ўвазе твор В. Канстанцінава і В. Раўра «Пасля 12-ці». Наўрад ці варта падрабязна спыніцца на аналізе камяды, якая ўжо даўно стаяцца на нашай сцэне. Яна мае на мой погляд і свае дадатныя якасці і шэраг недахопаў. Але п'еса крытыку мяшчачную мараль, усаляды чалавечыя і тавары-скую ўзаемадапамогу і таму варта ўвагі.

Гэта і прыябала самадзейны тэатральны калектыў Палаца культуры Мінскага камвольнага камбіната. Яны наўваж сыграў прэм'еру камяды. Праўда, ама-тары памянлі старою назву, і звычайна яны цяпер пра афішах «Увесь дом уверх дыном».

Сяітат і кантракты вельмі знаёмыя. Яны вандруюць з і'ссы ў п'ссу, яны звычайна аўта-ры называюць «прычынай камядзья». На гэты раз мы маем на ўвазе твор В. Канстанцінава і В. Раўра «Пасля 12-ці». Наўрад ці варта падрабязна спыніцца на аналізе камяды, якая ўжо даўно стаяцца на нашай сцэне. Яна мае на мой погляд і свае дадатныя якасці і шэраг недахопаў. Але п'еса крытыку мяшчачную мараль, усаляды чалавечыя і тавары-скую ўзаемадапамогу і таму варта ўвагі.

Добра, што рэжысёр Г. Жарноў не ставіў перад сабой і ўдзельнікамі спектакля «Увесь дом уверх дыном» задачы стварыць усюго толькі папешнае відошчыц. Ён прычыну для біз-насна адназначыў. Пры ўсёй лясцісці жанру і ідэагатысці падзей рэжысёр і выканаўцы асабліва ўвагу звяртаюць на той выхавачы

ГУЧЫЦЬ У МАГЛЭВЕ ПЕСНЯ



Выступае адна з пераможцаў конкурсу выхавальніцы дзіцячых сада з г. Бебруйска Алена Петухова. Ёй прыябаваны галоўны прыз.

Два дні ў Магілёве праходзіў абласны юніорскі конкурс спявакоў на лепшае выкананне савецкай песні, пры-чынам 100-годдзю дня нараджэн-ня У. І. Леніна. Юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.

Абласному юніорскі прадэвізі-абласны намітат намасла, абласное ўпраўленне культуры і абласны на-мітат радыёаішчыяны.



Сцэна са спэнтаніа «Увесь дом уверх дыном». У ролі Тані — Людэ Ляжковіч, Ігара — Анатоль Бондар, Валодзі — Алег Спарынава.

І ЗНОУ — ПРА КАХАННЕ...

СПЕКТАКЛЬ ДРАМАТЫЧНАГА ГУРТКА МІНСКАГА КАМВОЛЬНАГА КАМБІНАТА

Разам з тым, хацелася б зрабіць і нека-торыя аўтары, у першую чаргу ў адрас рэжысё-ра. Неарзумава, нашошта спатрабілася меха-нічна пераносіць дэзьяне з Масквы ў Мінск? П'еса не становіцца больш цікавай, нічога не дае гэта і спектаклю. Беспадатна зменена і назва п'есы. Не скажам, што яна ў аўтары вельмі ўдалая, але не лепшая і таа, што зараз значыцца на афішы.

Варта ўвогуле лшчэ напратываць над спек-таклем — і па рэжысёрскай ліній, і па актёрскай. Мабыць, спектакль лшчэ «разыгрэцца», выканаўцы адуюць сабе вальгатыей, але па-



Сцэна са спэнтаніа «Увесь дом уверх дыном». У ролі Тані — Людэ Ляжковіч, Ігара — Анатоль Бондар, Валодзі — Алег Спарынава.

КІНО

СТАРОНКІ АДНАГО ЖЫЦЦЯ

НОВАЯ дакумен-тальныя фільм «Мне хацелася расказаць», пастаў-лены ў творчым аб'яд-нанні «Летапіс» студыі «Беларусьфільм» — рэжысёрам В. Чацверы-ковым са сцэнарый, які напісаў ён сам разам з жур-налістам В. Марозавым, расказвае пра чалавек незвычайнага дэ-су — Арыядну Іванаўну Ка-зеей.

Дваццацігадовая белару-ская партызанка Арыядна (ці проста Ада, як яе звалі тавары-шы) пасля ранаення трапіла ў шпіталь. Тут яе дэсам заці-кавіўся пампаліт шпітала Барыс Аляксандравіч Касцюкоў-скі, пачынаючы тады п'ссьмен-нік. Неўзабаве ён апублікаваў у газеце нарыс «Старонкі з жыцця Ады Казеей».

З таго часу прайшло чварць стагоддзя. Заслужаная настаў-ніца БССР, Герой Сацыялістыч-най Працы Арыядна Іванаўна Казеей і п'ссьменнік Барыс Кас-цюкоўскі сустракаюць зноў. І ад-былася гутарка і шчыры праглы-тоў, што непазі пачалася ў шпі-таль. Камера дакументаліста стала сведкай гэтай сустрачы і яе каментарыяна. Гледчыца ад-раваюцца старонкі гераічнага непаўторнага жыцця.

Дэзьялі мінут працягаванна на экране гэты вывядуваны расказ — і амаль усё жыццё гераіні праходзіць перад намі. Пастаноўчыкам у гэтай кар-тометражнай стужцы ўдало-сца стварыць вобраз чалавек багатай душы — на-мастачку абагулены вобраз патрыяты і ад-начасова канкрэтны партрэт суч-асніка, аднаго з многіх.

Фільм павіна быць традыцый-най. Да дэзьялі класічна ў росні прыйшоў п'ссьменнік В. Касцю-коўскі. Ён гаворыць пра Ары-ядну, пра дзяўчыну без ног, пра яе мужнасць і подвизы. Але вус у размову ўступіла сама Арыядна. Мы чуюм яе голас. Гэта роздзі аб сабе, аб часе аб людзях. Перад намі на экране праходзіць апады, поўны драматызм. Арыядна ўспамі-нае пра свайго бацьку, былога чырвонага матроса Балтыска-га флоту, удзельніка Кастрыч-ніцкай рэвалюцыі.

«Вось бацька памёр...» — проста, нават будзённа гаво-рыць Арыядна Іванаўна. І ўспа-мянае мату, той момант, калі ў настрычкіну 1941 года яе вятлі па вясковай вуліцы гітлераўскай

нарыні. Маці пакаралі смерню за дапамогу параненым савец-кім байцам. «Мне думалася, — працягвае Арыядна Іванаўна, — што страціць самых дарагіх, самых блізкіх мне людзей, баць-ку і мату, на гэтым відаць, за-кончацца ўсё выправаванні майго лёсу...»

Чаца ў нашых фільмах ат-рымліваецца, што знаёмства гле-дачоў з гераем каршыні заста-ецца ўмоўным, яго бачыць нібы збоку. У стужцы «Мне хацелас-ся расказаць» аўтары сцэна-рыя і рэжысёр В. Чацверыкоў працягуюць сапраўднаму, шы-року ішчынась да свайой гераіні. Яны хочучы зразумець вытокі мужнасці гэтай жанчыны, рас-крываць маральна-псіхалагічны матыў яе ўчынкаў. Гэта і ёсць прыкметы сапраўднага маста-цтва.

Жыццё Арыядны Казеей дае аўтарам матэрыял выключнага эмацыянальнага ўздзеяння. Карыстаюцца яны гэтым матэрыя-лам вельмі асцярожна, не стара-ючыся драматызаваць і без таго драматычны дэс. Іх мэта — паказаць нашу сучаснасць як асо-бу, паказаць яе шматгранны характар. І гэта ім ўдалося ўда-сца.

Рэжысёр В. Чацверыкоў і апэратар В. Арлоў эдымаюць Арыядну Іванаўну ў школе, до-ма, у музеі, у месцах, звязаных з дзьяіствам, эдымаюць буй-ным планам, рэдка ўжываючы мантажныя «перэаўткі». Бо партрэт гераіні — галоўнае ў гэтым кароткім фільме-манало-зе.

Расказ, які ідзе ад першай асобы, умацаецца дэзьялі-шым, задулітым і задушаўным голасам Арыядны Казеей.

Можа, на паперы словы не прагучаць так уарушана, як у фільме, але мне хочацца пры-весці расказ гераіні аб гібелі яе брата Марата.

— Калі я ехала са шпітала дамоў, я радавалася таму, што сустраму Марата. Бо ў мяне ёсць брат, сьбар, аднападаннік. І зусім выпадкова, па дарозе ў

Дзяржынск у поезде л пачула расказ невядомага мне чалавек аб гібелі партызана, які акру-жаны ворагамі, падарваў сябе на апошняй грамаце... У гэтыя хвіліны я не ведала, што размо-ва была якраз пра Марата... Выулічаны лад гэтай часткі маналага па дэзва Ёмісты. На экране пейзажы, якія ствары-лі атмасферу светлага смуг-ку. Мы бачым Арыядну Іванаў-ну з сынам лад помніка Марату Казеею. Некалькі статычныя планаў паказваюць палатно ма-стана, які адлюстраву падвизы юнага партызана. Потым дэзья-не пераносіцца ў музей. На стэндзе — наган Марата. За-паволены панарамы — на Указ Праэдыума Вярхоўнага Савета СССР аб прысваенні Марату Казеею звання Героя Савенкага Саюзу. Мы, гледчыцы, нібы да-крапаемса да таго, што было яго, Марата, жыццё і лёсам.

Аўтары каршыні не захапі-лі ачынным, эдыктым бокам жыцця гераіні. Толькі ў фіна-ле фільма мы даведваемся, што Арыядна Казеей — заслужаная настаўніца БССР, Герой Сацы-ялістычнай Працы, дэлегат Усе-саюзнага з'езда настаўнікаў, ак-тыўны грамадскі дэзья.

— Я ведаю, — гаворыць ў апошніх надрах каршыні Ары-ядна Іванаўна, — што многіх ішчыць, як я змагла занаць дастойнае месца ў жыцці... — І адказвае: — Памяць аб тых, каго безваротна забрала вай-на, не дазволіла мне быць ін-шай... Усё сміяець ад фільма да фільма, адкідаючы кінемата-графічныя штаты, ілюстра-цыянась, найграўны падак, які быў ўласна выключна да-важным нарынам ранейшых гадоў, рухавіца беларускай кінапублі-цыстыка да сапраўды мастац-кага асэнсавання жыцця тады, яны яно ёсць. Чацверыкоў з тагога з'абудзіцца хвалюванам у многім арыгнальна па кіна-прыжым стужка «Мне хацелася расказаць».

Яў. КРУПЕНЯ.

Казімір БУСЛАЎ

ВЯЛКІ ТВОР МАРКСІЗМА

ДА 60-ГОДДЗЯ Выхаду ў СВЕТ КНИГ У. І. ЛЕНИНА «МАТЭРЫЯЛІЗМ І ЭМПІРЫЯКРЫТЫЦЫЗМ»

Пятніца, 16 мая 1969 года.

Шасцьдзесят гадоў назад у Маскве асобнай кнігай выйшаў у свет вялікі твор марксісцкай філасофіі, галоўная філасофская праца Уладзі-міра Ільіча Леніна — «Матэрыялізм і эм-пірыякрытыцызм».

Кніга «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм» напісана Лені



Адбылася прэм'ера спектакля «Узрос расплата» па п'есе Д. Жукавіча ў Дзяржаўным рускім тэатры БССР імя М. Горькага. Рэжысёр спектакля Ф. Шайн, мастацкае афармленне В. Галубоўца.

АД КАМІТЭТА ПА ЛЕНІНСКІХ І ДЗЯРЖАЎНЫХ ПРЭМІЯХ СССР

На першым з'ездзе — сідна са спэнтакля. У ролі Ягора Карэніна — артыст І. Камароў (злева), Аліксей Фядотавіч — заслужаны артыст БССР К. Веранічын.

МЭТА КОНКУРСУ — ПАДРУЧНІКІ ПА БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

Міністэрства асветы рэспублікі і Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў БССР па друку аб'яўляюць адкрыты конкурс на лепшыя новыя падручнікі па беларускай літаратуры для 8 класа (дакастрычнай літаратуры) і для 9-10 класаў (савацкай літаратуры).

НАРАЎЛЯНСКІЯ КНІГАЛЮБЫ

Як толькі ў нараўлянскую нігарно паступае новая партыя літаратуры, не загідае Югенія Піліпава Кавальчык і прадавец Рыгор Іларыявіч Кавальчук адразу паведамляюць аб гэтым у бібліятэку раёна, а ўстановы, на прыёмныя, у калгасы і саўгасы.

ПАСЛЯ РЭСТАўРАЦЫ

Вельмі многа разоў ездзіў і па гэтай дарозе ва ўсе поры года і кожны раз быўшым ехаў упершыню, адкрываючы новыя прыгажосці ў спаконвечных рускіх пейзажах.

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ

а. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмныя рэдакцыі — 3-24-61, намяніца «Агульнага рэдактара» — 3-25-25, аддзяленне сакратара — 3-44-04.

«ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

АТ 11504



Салетні год афіцыйна аб'яўлены ў Нідэрландах годам Рэмбранта.

УВЕСЬ КЛАВІРНЫ БАХ

разу перанесла слухачоў у іншы свет музычных адчуванняў, нібы гаворыла: «Я не толькі «Бахіста»; вось мой Бетховен!» Гэта быў чужодны Бетховен: заўзятый і жыццерадасны ў скарцы і вельмі плачотны, явіўся чысты ў багаты. Стала зразумела: піаністы падуладна многае.

АБЫШЛОСЯ У КАПЕЧКУ

Лонданскія аўдыёфілы часта з'яўляюцца незвычайна свабоднага духу людзьмі, якія не б'юцца за ідэю, а за ідэю ідэю.

РАСТОЎ ВЯЛІКІ ЗАПРАШАЕ...

Крамля. Красная сцена, байніцы, пясковыя шатры, лемахоўны ўзор на вежах і серамах, многства рознакаляровых купаліц.

НАРАЎЛЯНСКІЯ КНІГАЛЮБЫ

У магазіне каля двусот пастаяльных падпісчыкаў. Сярод іх — урач Дзіна Чомыча, настаўнік Франц Будкоўскі, Уладзімір Белаглава і іншыя.

ПАСЛЯ РЭСТАўРАЦЫ

Вельмі многа разоў ездзіў і па гэтай дарозе ва ўсе поры года і кожны раз быўшым ехаў упершыню, адкрываючы новыя прыгажосці ў спаконвечных рускіх пейзажах.

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ

а. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмныя рэдакцыі — 3-24-61, намяніца «Агульнага рэдактара» — 3-25-25, аддзяленне сакратара — 3-44-04.

«ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

АТ 11504

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ

а. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмныя рэдакцыі — 3-24-61, намяніца «Агульнага рэдактара» — 3-25-25, аддзяленне сакратара — 3-44-04.

«ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

АТ 11504

КЛАВІРНАЕ ЖЫЦЦЁ

ГОД РЭМБРАНТА

Салетні год афіцыйна аб'яўлены ў Нідэрландах годам Рэмбранта.

Творчасцю вялікага галандскага мастака і цыпер — праз 300 гадоў пасля яго смерці — заахляецца ўвесь свет.

Надаўна ў Амстэрдаме адбылася прэс-канферэнцыя віднага галандскага вучонага-мастацтвазнаўцы Вана Скандэла, на якой ён расказаў аб тым, як у Галанды будзе адзначана 300-годдзе з дня смерці Рэмбранта.

Самым значным мерапрыемствам, якое арганізоўваецца ў рамках «Рэмбранта года», будзе несумняйна ўнікальнае па сваім маштабе выстаўка яго палотнаў, якую вырашана прывесці ў Амстэрдаме ў верасні.

Ці запланаваны ў вас у бліжэйшы час заружбныя пазездкі? Неўзабаве адбудзецца ў Вене фартэліяны конкурс імя Ветховена.

У гэтай манументальнай кнізе, выкапанай у Лондане, вы можаце знайсці тэмаў, якія ўваходзяць у асяродок культуры.

У гэтай манументальнай кнізе, выкапанай у Лондане, вы можаце знайсці тэмаў, якія ўваходзяць у асяродок культуры.

МІЖНАРОДНЫ ФЕСТИВАЛЬ КНІГ

Міжнародны фестываль кнігі, у якім прымуць удзел выдаўцы і бібліятэкары, працягнуць і ў бліжэйшыя дні.

УВЕСЬ КЛАВІРНЫ БАХ

разу перанесла слухачоў у іншы свет музычных адчуванняў, нібы гаворыла: «Я не толькі «Бахіста»; вось мой Бетховен!»

АБЫШЛОСЯ У КАПЕЧКУ

Лонданскія аўдыёфілы часта з'яўляюцца незвычайна свабоднага духу людзьмі, якія не б'юцца за ідэю, а за ідэю ідэю.

РАСТОЎ ВЯЛІКІ ЗАПРАШАЕ...

Крамля. Красная сцена, байніцы, пясковыя шатры, лемахоўны ўзор на вежах і серамах, многства рознакаляровых купаліц.

НАРАЎЛЯНСКІЯ КНІГАЛЮБЫ

У магазіне каля двусот пастаяльных падпісчыкаў. Сярод іх — урач Дзіна Чомыча, настаўнік Франц Будкоўскі, Уладзімір Белаглава і іншыя.

ПАСЛЯ РЭСТАўРАЦЫ

Вельмі многа разоў ездзіў і па гэтай дарозе ва ўсе поры года і кожны раз быўшым ехаў упершыню, адкрываючы новыя прыгажосці ў спаконвечных рускіх пейзажах.

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ

а. Мінск, вул. Захарова, 19. Тэлефоны: прыёмныя рэдакцыі — 3-24-61, намяніца «Агульнага рэдактара» — 3-25-25, аддзяленне сакратара — 3-44-04.

«ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

АТ 11504